

SYSTEMATISK OVERSIKT OVER KARPLANTENE KJENT FRA RAUER OG RAUERKALVEN MED SÆRLIG OMTALE AV SJELDNE ARTER, ONSØY, FREDRIKSTAD KOMMUNE

J.Ingar I.Båtvik, desember 2000
Carex-Bioprint, Tomb, 1640 Råde

Listen er satt opp etter en gjennomgang av innsamlet materiale på Botanisk Museum på Tøyen (trolig er samtlige innsamlinger fram til og med 1999 inkludert), på Vitenskapsmuseet i Trondheim (her gjenstår en del registreringer hvor noe kan være fra Rauer) og nær alle innsamlinger som oppbevares på Norges Landbrukskole. Der innsamlinger finnes, er dette angitt i artslisten med årstall for innsamlingen. Antall årstall forteller hvor hyppig arten er blitt innsamlet fra øya samtidig som det informerer om når innsamlingene er foretatt.

Listen bygger ellers på egne notater etter flere besøk på øya på 1990-tallet (senest sommeren 2000), krysslister og rapporter. Arter omtalt i Lye & Skaarer (1975), Johansen (1981), Lundberg & Rydgren (1994) og Hardeng (1997) er inkludert i denne oversikten. Likevel kan den ikke betraktes som en fullstendig oversikt over øyas karplanter da for eksempel ingen har studert våraspektet særlig godt. Hvitveis, hestehov, gullstjerne og bakkeveronika er alle vårarter som trolig finnes her, men som aldri er blitt registrert og som derfor rimeligvis ikke er nevnt i denne oversikten.

Oversikten er satt opp systematisk etter Lid & Lid (1994). Norske navn følger samme flora, men navnene er oversatt til bokmål med utgangspunkt i de nynorske navnene. Der norske navn ikke er gitt hos Lid & Lid (1994) er navneforslagene hos Båtvik & Aae (1995) fulgt.

Enkelte av artene er nasjonalt eller regionalt rødlistet (DN 1992, 1999, Båtvik 1992). Disse er avmerket med en stjerne (*) i artslisten og gitt nærmere omtale etter artsoversikten.

Artslisten inneholder 380 taxa hvorav 25 taxa er gitt nærmere omtale.

EQUISETACEAE	SNELLEFAM.
Equisetum arvense L. ssp. arvense	Åkersnelle
OPHIOGLOSSACEAE	ORMETUNGEFAM.
Botrychium lunaria (L.) Swartz	Marinøkkel 1914
DENNSTAEDTIACEAE	EINSTAPEFAM.
Pteridium aquilinum (L.) Kuhn ssp. latiusculum (Desv.) C.Page	Einstape
ASPLENIACEAE	SMÅBREGNEFAM.
Asplenium septentrionale (L.) Hoffm.	Olavsskjegg
* Asplenium ruta-muraria L.	Murburkne 1881, 1914, 1932, 1994, 1999
Asplenium trichomanes L.	Svartburkne
WOODSIACEAE	STORBURKNEFAM.
Athyrium filix-femina (L.) Roth	Skogburkne
Woodsia ilvensis (L.) R.Br.	Lodnebregne 1994

Cystopteris fragilis (L.) Bernh. var. fragilis	Skjørlok 1886
Dryopteris filix-mas (L.) Schott	Ormetelg
Dryopteris carthusiana (Vill.) H.P.Fuchs	Broddtelg 1999
Dryopteris dilatata (Hoffm.) A.Gray	Geittelg
THELYPTERIDACEAE	HENGEVINGFAM.
Phegopteris connectilis (Michx) Watt	Hengeving
POLYPODIACEAE	SISSELROTFAM.
Polypodium vulgare L.	Sisselrot
TAXACEAE	BARLINDFAM.
Taxus baccata L.	Barlind 1979, 1994
PINACEAE	FURUFAM.
Pinus sylvestris L.	Furu
Picea abies (L.) Karsten ssp. abies	Gran 1889
CUPRESSACEAE	EINERFAM.
Juniperus communis L. ssp. communis	Einer 1948
SALICACEAE	PILFAM.
Salix caprea L. ssp. caprea	Selje
Salix cinerea L.	Gråselje
Salix aurita L.	Ørevier
Populus tremula L.	Osp
BETULACEAE	BJØRKEFAM.
Betula pendula Roth	Hengebjørk
Alnus glutinosa (L.) Gaertner	Svartor
CORYLACEAE	HASSELFAM.
Corylus avellana L.	Hassel
FAGACEAE	BØKEFAM.
Quercus robur L.	Sommereik 1880
Quercus robur L. x petraea (Mattuschka) Liebl.	Sommereik x vintereik 1914, 1994
ULMACEAE	ALMEFAM.
Ulmus glabra Hudson	Alm
URTICACEAE	NESLEFAM.
Urtica dioica L. ssp. dioica	Stornesle
VISCACEAE	MISTELTEINFAM.
* Viscum album L.	Misteltein 1884, 1903
POLYGONACEAE	SYREFAM.

Rumex longifolius DC.	Høymol
Rumex crispus L.	Krushøymol
Rumex acetosa L. ssp. acetosa	Engsyre
Rumex acetosella L. ssp. acetosella	Småsyre
Polygonum aviculare L. var. aviculare	Tungras 1994
Persicaria lapathifolia (L.) S.F.Gr. ssp. pallida (With.) S.Ekm.& T.Kn. Grønt hønsegras	1994
Persicaria minor (Hudson) Opiz	Småslirekne 1932, 1994
Persicaria hydropiper (L.) Spach	Vasspepper 2000
PLUMBAGINACEAE	FJÆREKOLLFAM.
Armeria maritima (Miller) Willd. ssp. maritima	Strandnellik
CHENOPODIACEAE	MELDEFAM.
Chenopodium album L.	Meldestokk
Chenopodium polyspermum L.	Frømelde
Atriplex littoralis L.	Strandmelde
Atriplex prostrata Boucher ex DC. ssp. prostrata	Tangmelde
Atriplex patula L.	Svinemelde
Salicornia europaea L.	Salturt
Salsola kali L. ssp. kali	Sodaurt 1881, 1994
CARYOPHYLLACEAE	NELLIKFAM.
Spergula morisonii Boreau	Vårbendel
Spergularia salina J. & C.Presl	Saltbendel 1994
Spergularia rubra (L.) J. & C.Presl	Tunbendel 1994
Scleranthus annuus L.	Ettårsknavel
Scleranthus perennis L.	Flerårsknavel 1963
Sagina procumbens L.	Tunarve
Sagina subulata (Swartz) C.Presl	Sylarve 1914, 1921, 1924, 1994
Sagina nodosa (L.) Fenzl	Knopparve
Honkenya peploides (L.) Ehrh. ssp. peploides	Strandarve
Moehringia trinervia (L.) Clair.	Maurarve
Arenaria serpyllifolia L.	Sandarve
Stellaria media (L.) Vill.	Vassarve
Stellaria graminea L.	Grasstjerneblom
Stellaria crassifolia Ehrh.	Saftstjerneblom
Cerastium fontanum Baumg. ssp. vulgare	(Hartman) Greuter & Burdet Arve 1914
Cerastium semidecandrum L.	Vårarve 1914
Lychnis flos-cuculi L.	Hankam
Lychnis viscaria L.	Tjæreblom 1914
Silene dioica (L.) Clair.	Rød jonsokblom
Silene uniflora Roth	Strandsmelle 1963
Silene nutans L.	Nikkesmelle 1932, 1963
Silene rupestris L.	Småsmelle
Dianthus deltooides L.	Engnellik
RANUNCULACEAE	SOLEIEFAM.
Caltha palustris L. ssp. palustris	Bekkeblom

<i>Actaea spicata</i> L.	Trollbær
* <i>Myosurus minimus</i> L.	Muserumpe 1914
<i>Ranunculus flammula</i> L. ssp. flammula	Grøftesoleie
<i>Ranunculus auricomus</i> L. agg.	Nyresoleie 1932
<i>Ranunculus acris</i> L. ssp. acris	Engsoleie
<i>Ranunculus repens</i> L.	Krypsoleie
<i>Ranunculus aquatilis</i> L. coll.	Vass-soleie
<i>Hepatica nobilis</i> Schreber	Blåveis 1963
<i>Thalictrum minus</i> L. ssp. minus	Kystfrøstjerne 1914, 1932, 1963, 1994
BERBERIDACEAE	BERBERISSFAM.
<i>Berberis vulgaris</i> L.	Berberis 1914, 1932
PAPAVERACEAE	VALMUEFAM.
<i>Chelidonium majus</i> L.	Svaleurt
* <i>Glaucium flavum</i> Crantz	Gul hornvalmue 1881, 1889, 1894, 1914, 1931, 1932
<i>Corydalis intermedia</i> (L.) Merat	Lerkespore 1999
<i>Corydalis pumila</i> (Host) Reichenb.	Fingerlerkespore
BRASSICACEAE	KORSBLOMSTFAM.
<i>Thlaspi caerulescens</i> J. & C.Presl ssp. caerulescens	Vårpengeurt
<i>Capsella bursa-pastoris</i> (L.) Medicus	Gjetertaske
<i>Cochlearia officinalis</i> L. ssp. officinalis	Skjørbuksurt 1880, 1963
<i>Cochlearia danica</i> L.	Dansk skjørbuksurt 1889
<i>Berteroa incana</i> (L.) DC.	Hvitdodre
<i>Erophila verna</i> (L.) DC.	Vårublom 1914
<i>Crambe maritima</i> L.	Strandkål 1880, 1881, 1910, 1914, 1960, 1963
<i>Cakile maritima</i> Scop.	Strandreddik
* <i>Cakile maritima</i> Scop. ssp. baltica (Jordan ex Rouy & Fouc.) Hyl. ex P.W.Ball	Østersjøreddik 1994
<i>Alliaria petiolata</i> (Bieb.) Cavara & Grande	Løkurt 1914, 1932
<i>Barbarea vulgaris</i> R.Br. ssp. vulgaris	Vinterkarse 1979
<i>Rorippa palustris</i> (L.) Besser ssp. palustris	Brønnkarse
<i>Cardamine pratensis</i> L.	Engkarse 1979
<i>Cardamine impatiens</i> L.	Lundkarse 1880, 1889, 1894, 1895, 1914, 1932, 1963, 1994, 1999
<i>Cardamine hirsuta</i> L.	Rosettkarse 1880, 1914, 1963
* <i>Cardamine bulbifera</i> (L.) Crantz	Tannrot 1914, 1979, 1999
<i>Arabis hirsuta</i> (L.) Scop.	Bergskrinneblom 1914
<i>Arabis thaliana</i> L.	Vårskrinneblom
<i>Erysimum hieracifolium</i> L.	Berggull
CRASSULACEAE	BERGKNAPPFAM.
<i>Sedum telephium</i> L. ssp. maximum (L.) Krocker	Smørbukk
<i>Sedum album</i> L.	Hvitbergknapp
<i>Sedum acre</i> L.	Bitterbergknapp
SAXIFRAGACEAE	SILDREFAM.

Saxifraga granulata L.	Nyresildre
GROSSULARIACEAE	RIPSFAM.
Ribes spicatum Robson ssp. spicatum	Villrips
Ribes uva-crispa L.	Stikkelsbær
ROSACEAE	ROSEFAM.
* Filipendula vulgaris Moench	Knollmjødur 1879, 1903, 1914, 1994
Filipendula ulmaria (L.) Maxim.	Mjødur
Geum rivale L.	Enghumleblom
Geum rivale x urbanum	Enghumleblom x kratthumleblom 1914
Geum urbanum L.	Kratthumleblom
Potentilla anserina L. ssp. anserina	Gåsemure
Potentilla argentea L.	Sølvure
Potentilla argentea L. ssp. impolita (Walenb.) Arcangeli	Grå sølvure 1996
Potentilla crantzii (Crantz) G.Beck ex Fritsch	Flekkure 1994
Potentilla erecta (L.) Rauschel	Tepperot
Fragaria vesca L.	Markjordbær 1963
Fragaria viridis Duchesne	Nakkebær 1994
Rubus saxatilis L.	Teiebær
Rubus idaeus L.	Bringebær
Rubus caesius L.	Blåbringebær 1994
Alchemilla vulgaris coll.	Marikåpe
Agrimonia eupatoria L.	Åkermåne 1932, 2000
Rosa rugosa Thunb. ex Murray	Rynkerose
Rosa villosa L. ssp. mollis (Sm.) R.Keller & Gams	Bustnype
Rosa canina L.	Steinnype 2000
Rosa dumalis Bechst.	Kjøttnype
Malus sylvestris (L.) Miller	Villapal
Sorbus aucuparia L. ssp. aucuparia	Rogn
* Sorbus norvegica T.Hedl.	Norsk asal 1994, 2000
* Sorbus rupicola (Syme) T.Hedl.	Nordlig sølvasal
Cotoneaster integerrimus Medicus	Dvergmispel
* Cotoneaster niger (Wahlberg) Fries	Svartmispel 1994
Crataegus monogyna Jacq.	Hagtorn 1994
Crataegus rhipidophylla Gand. var. lindemanni (Uhrova) K.I.Christensen	Korallhagtorn
Crataegus laevigata (Poiret) DC.	Parkhagtorn
Crataegus laevigata (Poiret) DC. x monogyna Jacq.	Parkhagtorn x hagtorn 1994
Prunus padus L. ssp. padus	Hegg
Prunus avium (L.) L.	Morell
Prunus spinosa L.	Slåpetorn
FABACEAE	ERTEBLOMSTFAM.
Medicago lupulina L.	Sneglebelg 1991
Melilotus officinalis (L.) Pallas	Legesteinkløver
Melilotus albus Medicus	Hvitsteinkløver
Trifolium repens L.	Hvitkløver
Trifolium pratense L.	Rødkløver
Trifolium medium L.	Skogkløver

Trifolium arvense L.	Harekløver
Lotus corniculatus L. var. corniculatus	Tirltunge
Anthyllis vulneraria L. ssp. vulneraria	Rundbelg
Vicia hirsuta (L.) S.F.Gray	Tofrøvikke 1914, 1979
Vicia tetrasperma (L.) Schreber	Firfrøvikke
Vicia cracca L.	Fuglevikke 1963
Vicia sepium L. ssp. sepium	Gjerdevikke
* Vicia lathyroides L.	Vårvikke 1914
Lathyrus linifolius (Reichard) Bässler	Knollerteknapp
Lathyrus pratensis L.	Gul flatbelg 1932
Lathyrus japonicus Willd. ssp. maritimus (L.) P.W.Ball	Strandflatbelg 1960
OXALIDACEAE	GJØKSYREFAM.
Oxalis acetosella L.	Gjøksyre
GERANIACEAE	STORKENEBBFAM.
Geranium sanguineum L.	Blodstorkenebb
Geranium robertianum L.	Stankstorkenebb
Geranium lucidum L.	Blankstorkenebb 1999
Geranium pusillum L.	Småstorkenebb 1914
POLYGALACEAE	BLÅFJÆRFAM.
Polygala vulgaris L.	Storblåfjær 1999
EUPHORBIACEAE	VORTEMELKFAM.
* Mercurialis perennis L.	Skogbingel 1886, 1888, 1895, 1903, 1914, 1963, 1994, 1999
ACERACEAE	LØNNEFAM.
Acer platanoides L.	Spisslønn 1903
RHAMNACEAE	TROLLHEGGFAM.
Rhamnus catharticus L.	Geitved 1914, 1963, 1994
Frangula alnus Miller	Trollhegg
TILIACEAE	LINDEFAM.
Tilia cordata Miller	Lind 1960
CLUSIACEAE	PERIKUMFAM.
* Hypericum hirsutum L.	Lodneperikum 1894, 1895, 1924, 1932, 1999
Hypericum maculatum Crantz	Firkantperikum
Hypericum perforatum L.	Prikkperikum 1932, 2000
VIOLACEAE	FIOLFAM.
Viola tricolor L.	Stemorsblom
Viola palustris L.	Myrfiol
Viola riviniana Reichenb.	Skogfiol

Viola canina L. ssp. canina	Engfiol
Viola canina L. x riviniana Reichenb.	Engfiol x skogfiol 1994
LYTHRACEAE	KATTEHALEFAM.
Lythrum salicaria L.	Kattehale
* Lythrum portula (L.) D.A.Webb	Vasskryp 1996
ONAGRACEAE	NATTLYSFAM.
Epilobium angustifolium L.	Geitrams
Epilobium montanum L.	Krattmjølke
Epilobium watsonii Barbey	Amerikamjølke
APIACEAE	SKJERMPLANTEFAM.
Anthriscus sylvestris (L.) Hoffm.	Hundekjeks
Torilis japonica (Houtt.) DC.	Rødkjeks
Carum carvi L.	Karve
Pimpinella saxifraga L.	Gjeldkarve
Aegopodium podagraria L.	Svallerkål
Angelica archangelica L. ssp. litoralis (Fries) Thell.	Strandkvann 1914
Peucedanum palustre (L.) Moench	Melkerot
ERICACEAE	LYNGFAM.
Calluna vulgaris (L.) Hull	Røsslyng
Vaccinium vitis-idaea L.	Tyttebær
Vaccinium uliginosum L. ssp. uliginosum	Blokkebær
Vaccinium myrtillus L.	Blåbær
PRIMULACEAE	NØKLEBLOMFAM.
Primula veris L.	Marianøkleblom 1963
Trientalis europaea L.	Skogstjerne
Glaux maritima L.	Strandkryp
RUBIACEAE	MAUREFAM.
Galium aparine L.	Klengemaure 1914
Galium uliginosum L.	Sumpmaure
Galium palustre L. ssp. palustre	Liten myrmaure
Galium boreale L.	Hvitmaure
Galium verum L.	Gulmaure
OLEACEAE	OLJETREFAM.
Fraxinus excelsior L.	Ask
* Ligustrum vulgare L.	Liguster 1894, 1914, 1991
CONVOLVULACEAE	VINDELFAM.
Calystegia sepium (L.) R.Br. ssp. sepium	Strandvindel
BORAGINACEAE	RUBLADFAM.
Asperugo procumbens L.	Gåsefot 1914
Myosotis laxa ssp. cespitosa (C.F.Schultz) Hyl. ex Nordh.	Dikeforglemmegei 1994,

2000

Myosotis arvensis (L.) Hill	Åkerforglemmegei
Myosotis ramosissima Rochel	Bakkeforglemmegei 1963
Myosotis stricta Link ex Roemer & Scultes	Dvergforglemmegei 1914
* Mertensia maritima (L.) S.F.Gray	Østersurt 1880, 1932, 1963, 1994
Echium vulgare L.	Ormehode 1963

CALLITRICHACEAE

Callitriche palustris L.
Callitriche hamulata Kütz. ex Koch

VASSHÅRFAM.

Småvasshår
Klovasshår

LAMIACEAE

Glechoma hederacea L.
Prunella vulgaris L.
Galeopsis tetrahit L.
Galeopsis bifida Boenn.
* Leonurus cardiaca L. ssp. cardiaca

LEPPEBLOMSTFAM.

Korskknapp
Blåkoll 1932
Kvassdå
Vrangdå
Løvehale 1882, 1903, 1914, 1921, 1924, 1925, 1932, 1960

Acinos arvensis (Lam.) Dandy**Clinopodium vulgare** L.**Origanum vulgare** L.**Lycopus europaeus** L.**Mentha arvensis** L.

Bakkemynte 1991
Kransmynte
Bergmynte 1932
Klourt
Åkermynte

SOLANACEAE

Solanum dulcamara L.
Hyoscyamus niger L.

SØTVIERFAM.

Slyngsøtvier 1914
Bulmeurt 1992

SCROPHULARIACEAE

Verbascum thapsus L.
Verbascum nigrum L.
Scrophularia nodosa L.
Linaria vulgaris Miller
Digitalis purpurea L.
Veronica serpyllifolia L. ssp. serpyllifolia
Veronica chamaedrys L.
Veronica officinalis L.
Veronica scutellata L.
Veronica verna L.
Melampyrum pratense L.
Melampyrum sylvaticum L.
Euphrasia stricta D.Wolff ex J.F.Lehm. var. stricta
* Odontites litoralis Fries

MASKEBLOMSTFAM.

Filtkongsslys
Mørkkongsslys
Brunrot
Lintorskemunn
Revebjelle
Glattveronika
Tveskjeggveronika
Legeveronika
Veikveronika
Vårveronika
Stormarimjelle
Småmarimjelle
Øyentrøst 1996
Strandrødtopp 1994

PLANTAGIACEAE

Plantago major L. ssp. major
Plantago lanceolata L.
Plantago maritima L. ssp. maritima

KJEMPEFAM.

Groblad
Smalkjempe
Strandkjempe

ADOXACEAE	MOSKUSURTFAM.
<i>Adoxa moschatellina</i> L.	Moskusurt 1914
CAPRIFOLIACEAE	KAPRIFOLFAM.
<i>Lonicera xylosteum</i> L.	Leddved 1882, 1884, 1903, 1914
<i>Lonicera periclymenum</i> L.	Vivendel
<i>Lonicera caprifolium</i> L.	Kapriføl
<i>Sambucus racemosa</i> L.	Rødhyll
<i>Viburnum opulus</i> L.	Korsved
VALERIANACEAE	VENDELROTFAM.
<i>Valeriana sambucifolia</i> Mikan fil. ssp. sambucifolia	Vendelrot
<i>Valeriana sambucifolia</i> Mikan fil. ssp. salina (Pleijel)	Nordh. Strandvendelrot 1963, 1994
DIPSACACEAE	KARDEBORREFAM.
<i>Succisa pratensis</i> Moench	Blåknapp
<i>Knautia arvensis</i> (L.) Coulter	Rødknapp
CAMPANULACEAE	KLOKKEFAM.
<i>Campanula trachelium</i> L.	Nesleklokke 1999
<i>Campanula persicifolia</i> L.	Fagerklokke
<i>Campanula rotundifolia</i> L.	Blåklokke
ASTERACEAE	KURVPLANTEFAM.
<i>Solidago virgaurea</i> L. ssp. virgaurea	Gullris
<i>Aster tripolium</i> L.	Strandstjerne
<i>Erigeron acer</i> L. ssp. acer	Bakkestjerne 1914
<i>Filaginella uliginosa</i> (L.) Opiz	Åkergråurt
<i>Antennaria dioica</i> (L.) Gaertner	Kattefot
<i>Bidens tripartita</i> L.	Flikbrønse
<i>Achillea millefolium</i> L.	Ryllik
<i>Achillea ptarmica</i> L.	Nyseryllik
<i>Matricaria perforata</i> Merat	Ugrasbalderbrå
<i>Matricaria maritima</i> L. ssp. maritima	Strandbalderbrå
<i>Chamomilla suaveolens</i> (Pursh) Rydb.	Tunbalderbrå
<i>Tanacetum vulgare</i> L.	Reinfann
<i>Leucanthemum vulgare</i> Lam.	Prestekrage
<i>Artemisia absinthium</i> L.	Malurt
<i>Artemisia vulgaris</i> L.	Burot
<i>Artemisia campestris</i> L. ssp. campestris	Markmalurt 1914, 1963
<i>Senecio vulgaris</i> L.	Åkersvineblom
<i>Senecio sylvaticus</i> L.	Bergsvineblom
<i>Senecio viscosus</i> L.	Klistersvineblom
<i>Senecio jacobaea</i> L.	Landøyda 1932
<i>Arctium tomentosum</i> Miller	Ullborre
<i>Cirsium vulgare</i> (Savi) Ten.	Veitistel
<i>Cirsium helenioides</i> (L.) Hill	Hvitbladtistel
<i>Cirsium arvense</i> (L.) Scop.	Åkertistel
<i>Centaurea scabiosa</i> L.	Fagerknoppurt

Hypochoeris maculata L.	Flekkgrisøre
Leontodon autumnalis L. var. autumnalis	Føllblom
Sonchus arvensis L. var. arvensis	Åkerdylle
Sonchus oleraceus L.	Haredylle
Sonchus asper (L.) Hill	Stivdylle
Lapsana communis L.	Haremat
Crepis tectorum L. ssp. tectorum	Takhaukeskjegg 1914
* Lactuca serriola L.	Taggsalat 2000
Mycelis muralis (L.) Dumort.	Skogsalat
Taraxacum obliquum (Fries) Dahlst.	Butt kystløvetann
Taraxacum sect. Ruderalia	Ugrasløvetenner
Hieracium pilosella L.	Hårsveve
Hieracium umbellatum L.	Skjermesveve 2000
Hieracium sect. Foliosa	Bladsvever 1994
Hieracium sect. Sylvatica	Skogsvever
Hieracium sect. Vulgata	Beitesvever
ALISMATACEAE	VASSGROFAM.
Alisma plantago-aquatica L.	Vassgro
JUNCAGINACEAE	SAULØKFAM.
Triglochin maritima L.	Fjæresauløk
POTAMOGETONACEAE	TJØNNAKSFAM.
Potamogeton berchtoldii Fieber	Småtjønnaks 1994
Ruppia maritima L.	Småhavgras 1994
Ruppia cirrhosa (Petagna) Grande	Skruehavgras 1994
ZANNICHELLIACEAE	VASSKRANSFAM.
Zannichellia palustris L.	Vasskrans
Zannichellia palustris L. var. pedicellata Wahlenb. & Rosen	Stilkvasskrans 1994
ZOSTERACEAE	ÅLEGRASFAM.
Zostera marina L.	Ålegras
SPARGANIACEAE	PIGGKNOPPFAM.
Sparganium emersum Rehman	Rankpiggknopp 1994
Sparganium erectum L. ssp. microcarpum (Neuman) Domin	Kjempepiggknopp
LEMNACEAE	ANDEMATFAM.
Lemna minor L.	Andemat
ALLIACEAE	LØKFAM.
Allium oleraceum L.	Vill-løk
Allium vineale L.	Strandløk
CONVALLARIACEAE	KONVALLFAM.
Polygonatum odoratum (Miller) Druce	Kantkonvall

<i>Convallaria majalis</i> L.		Liljekonvall
ORCHIDACEAE		ORKIDEFAM.
* <i>Orchis mascula</i> (L.) L.		Vårmarihand 1999
JUNCACEAE		SIVFAM.
<i>Juncus conglomeratus</i> L.		Knappsiv
<i>Juncus effusus</i> L.		Lyssiv
<i>Juncus gerardii</i> Loisel. ssp. gerardii	Saltsiv	
<i>Juncus articulatus</i> L.		Ryllsiv
<i>Luzula pilosa</i> (L.) Willd.		Hårfrytle
<i>Luzula campestris</i> (L.) DC.		Markfrytle 1914
<i>Luzula multiflora</i> (Retz.) Lej. ssp. multiflora	Engfrytle	
CYPERACEAE		STARRFAM.
<i>Eleocharis palustris</i> (L.) Roemer & Schultes	Sumpstarr	Sumpstarr 1963
<i>Eleocharis palustris</i> (L.) Roemer & Schultes ssp. vulgaris	Walters Sørlig sumpstarr	1994
<i>Bolboschoenus maritimus</i> (L.) Palla	Havstarr	
<i>Carex canescens</i> L.		Gråstarr
<i>Carex ovalis</i> Good.		Harestarr
<i>Carex otrubae</i> Podpera		Knortestarr 1994
<i>Carex spicata</i> Hudson		Tettstarr 1914, 1921
<i>Carex muricata</i> L. ssp. muricata		Piggstarr
<i>Carex disticha</i> Hudson		Duskstarr 1880
<i>Carex arenaria</i> L.		Sandstarr
<i>Carex nigra</i> (L.) Reichard ssp. nigra	Slåtestarr	
<i>Carex nigra</i> (L.) Reichard ssp. juncella (Fries) Lemke	Stolpestarr	
<i>Carex paleacea</i> Schreber ex Wahlenb.	Havstarr	1994
<i>Carex caryophylla</i> Latourr.		Vårstarr 1963
<i>Carex digitata</i> L.		Fingerstarr
<i>Carex serotina</i> Merat ssp. serotina		Beitestarr
<i>Carex pallescens</i> L.		Bleikstarr
<i>Carex panicea</i> L.		Kornstarr
<i>Carex limosa</i> L.		Dystarr 1901
<i>Carex rostrata</i> Stokes		Flaskestarr
<i>Carex vesicaria</i> L.		Sennegras
POACEAE		GRASFAM.
<i>Phragmites australis</i> (Cav.) Trin. ex Steudel	Takrør	
<i>Danthonia decumbens</i> (L.) DC.		Knegras
<i>Anthoxanthum odoratum</i> L. ssp. odoratum	Gulaks	
<i>Phleum pratense</i> L. ssp. pratense		Timotei
<i>Agrostis capillaris</i> L.		Engkvein
<i>Agrostis stolonifera</i> L.		Krypkvein 1917
* <i>Ammophila arenaria</i> (L.) Link		Marehalm 1991, 1992, 2000
<i>Holcus lanatus</i> L.		Englødnegras 1994
<i>Deschampsia cespitosa</i> (L.) Beauv. ssp. cespitosa		Sølvbunke
<i>Deschampsia flexuosa</i> (L.) Trin.		Smyle
<i>Avenula pratensis</i> (L.) Dumort.		Enghavre 1963, 1979

<i>Avenula pubescens</i> (Hudson) Dumort.	Dunhavre
<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.) J. & C.Presl	Hestehavre
<i>Melica nutans</i> L.	Hengeaks
<i>Dactylis glomerata</i> L. ssp. glomerata	Hundegras 1994
<i>Poa pratensis</i> L.	Engrapp 1963
<i>Poa pratensis</i> L. ssp. angustifolia (L.) Lindb.	Tråd rapp 1979
<i>Poa pratensis</i> L. ssp. subcaerulea (Sm.) Hiit.	Små rapp 1994
* <i>Poa alpina</i> L. var. alpina	Fjellrapp 1999
<i>Poa nemoralis</i> L.	Lundrapp
<i>Poa palustris</i> L.	Myrrapp 1999
<i>Poa compressa</i> L.	Flatrapp
<i>Poa trivialis</i> L.	Markrapp
<i>Poa annua</i> L.	Tunrapp
<i>Puccinellia maritima</i> (Hudson) Parl.	Fjæresaltgras
<i>Festuca rubra</i> L. ssp. rubra	Rødsvingel
<i>Festuca ovina</i> ssp. ovina	Sauesvingel
<i>Lolium perenne</i> L.	Raigras
<i>Glyceria fluitans</i> (L.) R.Br.	Mannasøtgras
* <i>Bromus tectorum</i> L. ssp. tectorum	Takfaks 1963, 1994
<i>Bromus hordeaceus</i> L.	Lodnefaks 1914
<i>Bromus hordeaceus</i> L. var. leiostachys	Lodnefaks 1914
<i>Bromus hordeaceus</i> L. ssp. thominii (Hard.) Br.-Bl.	Smålodnefaks 1914
<i>Elymus repens</i> (L.) Gould ssp. repens	Kveke 1991, 1994
* <i>Elymus farctus</i> (Viv.) Ru.ex Meld. ssp. boreali-atlanticus (Si.& Gu.) Meld.	Strandkveke 1880, 1991, 1994
* <i>Elymus farctus</i> (Viv.) Ru.ex Meld. ssp. boreali-atlanticus (Si.& Gu.) Meld. x repens	Strandkveke x kveke 1991, 1994, 1996
<i>Elymus caninus</i> (L.) L. var. caninus	Hundekveke
<i>Leymus arenarius</i> (L.) Hochst.	Strandrug

RØDLISTETE ARTER

Enkelte arter opptrer så sparsomt innenfor gitte arealer at de krever særlig oppmerksomhet. I nasjonal sammenheng omtales slike arter som nasjonalt rødlistete. Det er utarbeidet to slike rapporter for karplanter i Norge utgitt av Direktoratet for Naturforvaltning (DN 1992, 1999). Det er siste utgaven som rimeligvis må regnes som mest oppdatert da slike lister er under løpende vurdering, men der hvor arten bare nevnes i rødlisten fra 1992, gis den likevel omtale i denne oversikten da disse også er svært sjeldne.

I Østfold har vi i tillegg laget flere oversikter over regionalt rødlistete arter. Her følges oversikten fra Båtvik (1992), men hvor flere senere oppdaterte vurderinger er foretatt uten at disse foreligger som samlet publikasjon.

Sjeldenhetskategorier

De to nasjonale rødlistene følger nær den samme inndeling i sjeldenhetskategorier, men noe avvik finnes. Følgende kategorier benyttes:

Ex.	(Extinct), utryddet
E	(Endangered), direkte truet
V	(Vulnerable), sårbar
R	(Rare), sjelden
DC	(Declining, care demanding species), hensynskrevende (kalt V+ i DN 1992)
DM	(Declining, monitor species), arter som bør overvåkes (bare i DN 1999)

I DN (1992) finnes i tillegg kategoriene

I	(Interminate), usikker
K	(Insufficiently known), utilstrekkelig kjent

Fra den regionale listen benyttes kategoriene fra 0-3 med en kategori 4 som omhandler feilangivelser, misforståelser, etikettforvekslinger etc, og som derfor er uinteressant i forvaltningssammenheng (Båtvik 1992). Med Østfold som arealenhet gjelder følgende kategorier:

- 0 Antatt utgåtte arter
- 1 Svært sjeldne, sårbare eller akutt truede arter
- 2 Sjeldne arter
- 3 Hensynskrevende arter

Rødlisterte arter fra Rauer

Nasjonalt nivå

Fra de nasjonale rødlistene finnes flere arter på Rauer. Disse må derfor regnes som de mest interessante karplantene på Rauer. I forvaltningssammenheng kreves særlig årvåkenhet der disse finnes i håp om at artene fortsatt kan gis gode betingelser her ute.

Fra karplanter plassert i kategoriene **Ex** og **E** finnes ingen funn fra Rauer.

Nasjonalt sårbare arter (V):

Gul hornvalmue *Glaucium flavum* er rødlistet som sjelden (V) både i 1992 og 1999, og hos Båtvik (1992) plasseres den i kategori 1. I tillegg plasseres gul hornvalmue på en nordisk rødliste (Höjer 1995) under kategori **V**, for øvrig som den eneste karplanten på Rauer.

Gul hornvalmue ble først samlet fra Rauer i 1881. Siden er arten samlet en rekke ganger da den har opptrådt i vekslende bestander. Gul hornvalmue er fortsatt øyas mest interessante art. Sommeren 2000 fantes arten på følgende strekninger:

1. SV på Rauer i Grisebukta, ca 50 sterile rosetter i nordkant av området NL(W) 9635,6616, like S for de store fjæresteinene finnes få rosetter, 100 m S finnes 24 fertile og minst 65 sterile NL(W) 964,660.
2. NV på Rauer finnes 11 fertile og tallrike rosetter ved NL(W) 963,680.
3. NNV på Rauer finnes 2 fertile individer, får rosetter NL(W) 966,687.
4. Ved overgangen til Rauerkalven finnes NV i Kalvebukta 9 fertile og minst 300 rosetter i

- strandsonen NL(W) 971,689.
5. Få eks. notert i grusfyllingen bak skytebanen mot Rauerkalven NL(W) 972,689.

Det er viktig at strandstrekningene med gode forekomster av arten ikke belastes med inngrep eller forstyrrelser av noe slag. Beiting er heller ikke nødvendig for at arten som gjerne står alene i grusen eller sanden skal opprettholde gode bestander. Det er snarere slik at den i liten grad tåler saue- eller storfebeiting. Tidligere gode forekomster på Eløya og Sletterøyene i Rygge og Råde synes ikke å ha tålt beitepresset da arten i dag bare forekommer ytterst sparsomt på disse øyene.

Vasskryp *Lythrum portula* er også rødlistet som **V** i DN's liste fra 1999. Den var ikke med i listen fra 1992. I Østfold ble arten regnet som så vidt alminnelig at den ikke ble med hos Båtvik (1992). Det finnes i dag 39 kollektorer på Botanisk Museum i Oslo.

På Rauer ble arten oppdaget i Søndre dam NL(E) 968,673 i 1996 med få eksemplarer. Arten er konkurransesvak og tåler i liten grad tråkk. Om dammen blir liggende uten inngrep eller med ikke for intensivt beite, også fra elg, bør vasskryp kunne klare seg. Den er begunstiget av variasjon i vannstanden slik at det i perioder blir liggende nakne mudderflater ned mot vannkanten.

Nasjonalt sjeldne arter (R):

Takfaks *Bromus tectorum* er oppført som sjelden på rødlisten fra 1999, men er ikke med på oversikten fra 1992 eller i Båtvik (1992). Takfaks er en svært uvanlig art i Østfold, men arten ble antatt å ikke være spontant forekommende og derfor utelatt fra den regionale rødlisten.

Takfaks er kjent fra fem lokaliteter i fylket med til sammen 15 innsamlinger på Botanisk museum på Tøyen, men hvor bare to lokaliteter har stabile populasjoner (Skjærhalden på Hvaler og på Rauer).

På Rauer ble takfaks første gang innsamlet i 1963 og har siden årlig hatt gode bestander omkring husene nær brygga NL(W) 967,663. Arten finnes gjerne helt inntil husmurene eller i grusganger mellom husene, inntil asfaltkanter og større steiner. Det er viktig at ikke disse grusfeltene asfalteres, sprøytes eller endres på annen måte. Takfaks på Rauer representerer fylkets største bestand av arten i dag.

Nasjonalt hensynskrevende arter (DC, V+):

Vårvikke *Vicia lathyroides* regnes som hensynskrevende i norske rødlistene både fra 1992 og 1999. Regionalt er den hos Båtvik (1992) plassert i kategori 2 (sjelden).

Vårvikke er i Østfold samlet fra ca 8 lokaliteter (Båtvik 1992) med 24 innsamlinger fra fylket på Botanisk museum i Oslo. Den er liten, beitebegunstiget og lett å overse.

Fra Rauer er den registrert bare fra 1914, og det finnes ingen kjente angivelser for hvor på øya den fantes. Den er sannsynligvis borte fra øya i dag da den ikke har vært registrert der i senere tid, men den er lett å overse.

Liguster *Ligustrum vulgare* er kommet med på rødlisten fra 1999. Den tas ikke med i regionale rødlistene. Liguster finnes mange steder i Østfolds ytre strøk hvor den foretrekker varme bergskorter med lite vind. Fra fylket finnes 41 kollektorer (Bot. Mus., Oslo) fordelt på omkring 23 lokaliteter.

Arten er trolig lite samlet og vil nok ytterligere kunne finnes på mange av de større øyene i Hvaler og langs Sarpsborgkysten. I tillegg er den ofte benyttet som hekkplante, og det kan være vanskelig å avgjøre hvorvidt arten kan anses som spontan på enkelte lokaliteter.

På Rauer er den kjent innsamlet fra 1894 og senere. Arten finnes spredt flere steder på øya i varme kløfter og kratt både sentralt på øya og enkelte steder nær strandkanten. Den er trolig lite utsatt om skogen for det meste får stå.

Strandrødtopp *Odontites litoralis* er tatt med på rødlistene både i 1992 og 1999. Den tas ikke med i regionale rødlistener. Strandrødtopp er først og fremst knyttet til strandenger, men kan finnes rundt dammer nær strandkanten. Det foreligger 33 innsamlinger fra fylket (Bot. mus., Oslo) fordelt på i alle fall 22 lokaliteter, men den finnes trolig på langt flere.

På Rauer er den samlet en gang i 1994 ved utløpet av drenggrøften øst for søndre dam NL(E) 972,675, i få eksemplarer. Den finnes trolig på øya fortsatt. Den er neppe særlig utsatt om strandengfragmentet her får ligge i ro. Strandrødtopp er for øvrig lite avhengig av beiting for sin trivsel.

Muserumpe *Myosurus minimus* er med på rødlisten fra 1992, men er tatt ut fra listen i 1999. Den behandles ikke på regionale rødlistener, da den fortsatt har gode bestander enkelte år. En usikkerhet ligger i at andre år kan den være svært vanskelig å påvise.

Det foreligger 85 innsamlinger av muserumpe fra Østfold (Bot. mus., Oslo) fordelt på 14 kommuner. Muserumpe er liten og visner tidlig vekk. Den er knyttet til nær nakne jordekanter, damkanter og åkerholmer med en viss stabilitet.

På Rauer ble muserumpe samlet fra 1914. Det er uklart hvor innsamlingen ble gjort, og den er ikke påvist senere. Arten kan finnes på Rauer fortsatt for eksempel i nærheten av dammene eller i utkanten av bebyggelsen helst i jord med noe leirepåvirkning.

Misteltein *Viscum album* er med på rødlisten fra 1992, men er tatt ut fra oversikten i 1999. Regionalt er misteltein plassert i kategori 3, hensynskrevende (Båtvik 1992). Arten er den eneste karplanten i Norge som lever parasittisk i greinverket på løvtrær (epifytt), dog med egen fotosyntese (halvparasitt). Nasjonalt ble misteltein fredet allerede i 1956, mens vertstreet med misteltein fikk sin fredning i 1976, jfr. Båtvik (1992).

I Østfold er misteltein kjent fra i underkant av 40 steder, men mange av dem er utplantet eller har bare historisk interesse da de i dag er forsvunnet (Båtvik 1992).

På Rauer er misteltein angitt fra både bjørk og lind fra 1884 til trolig tidlig på 1920-tallet (udatert funn av Hanna Resvoll-Holmsen). Misteltein er ikke senere registrert her. Det kan være den fortsatt finnes på øya, men arten er altså ikke kjent her i dag. Det er uklart hvor på øya den tidligere var kjent, men den fantes i alle fall på Rauerkalven ifølge notater i M.N.Blytts interfolierte flora, jfr. Båtvik (1992).

Nasjonalt usikre arter (I):

Denne sjeldenhetskategorien er bare med i rødlisten fra 1992. Her finnes en art registrert på Rauer:

Østersjøreddik *Cakile maritima* ssp. *baltica* er en underart av strandreddik med usikker status i

landet. I dag anses den som kanskje ikke så sjelden, men har bare sin totalutbredelse fra Østersjøen til Aust-Agder. I Østfold er den samlet fra åtte lokaliteter med til sammen 10 kollekter (Bot. mus., Oslo). Det er sannsynlig den finnes på flere sandstrender da den er lite ettersøkt.

På Rauer ble den registrert i 1994 på tre steder, Ø-siden av skytebanen i nord (NL(W) 971,689), Paradisbukta (NL(W) 969,682) og ute på Rauerkalven (NL(W) 972,693). Østersjøreddik er knyttet til sandstrendene, helst med tangvollpåvirkning. Forekomstene vil trolig klare seg bra om sandstrendene ikke ryddes for tang eller beferdes for mye.

Regionalt sjeldne arter (kategori 2):

Strandkveke *Elymus farctus* ssp. *boreali-atlanticus* er knyttet til sandstrender. Det er en relativt sjelden art i Norge med unntak av store forekomster omkring Lista og på Jæren. I Østfold er den samlet fra totalt 17 kollekter (Bot. mus., Oslo) fordelt på fem lokaliteter foruten flere funn på Rauer.

På Rauer ble strandkveke tidligst samlet i 1880. Den er kjent fra sandstrender helt i sør (NL(E) 97,65), fra eidet mellom Rauer og Kalven (NL(E) 971,691), fra både nord og sør i Paradisbukta (NL(E) 971,683-686) og fra Rauerkalven (NL(E) 973,695). I dag har den gode forekomster på Rauerkalven og i Paradisbukta. I tillegg er det på begge steder kjent fine, intakte forekomster av krysningen mellom strandkveke og **kveke** *Elymus repens*. Det er viktig at disse stredene ikke belastes i særlig grad for å beholde strandkveke og krysningene med denne på Rauer.

Lodneperikum *Hypericum hirsutum* opptrer i Norge spredt på Østlandet nord til Lofoten. Fra Østfold finnes 12 innsamlinger fordelt på fire lokaliteter (Bot. mus., Oslo). Med litteraturhenvisninger er arten kjent fra seks lokaliteter i fylket (Båtvik 1992).

På Rauer er lodneperikum kjent spredt fra øyas indre deler, vanligst i vestkant. Den ble først registrert på øya i 1914. Den finnes over grunnlendt mark, gjerne i skygge fra mindre løvtrær og kratt. Om skogen ikke berøres i særlig grad, bør lodneperikum klare seg bra på Rauer.

Fjellrapp *Poa alpina* er en vanlig art i norske fjell. I lavlandet sørpå blir den langt mer sjelden, men finnes enkelte steder langs Østfoldkysten. Det finnes 10 kollekter av fjellrapp fra Østfold (Bot. mus., Oslo) fordelt på seks lokaliteter.

På Rauer finnes bare en innsamling fra 1999 nær øyas høyeste punkt NL(W) 967,677. Det er sannsynlig fjellrapp kan finnes andre steder her ute også, men dette er så langt ikke kjent. Fjellrapp er i dag kjent fra grunnlendt, tørr mark i lav krattskog på Rauer. Om skogen ikke berøres i særlig grad vil trolig fjellrapp klare seg på dette stedet.

Regionalt hensynskrevende arter (kategori 3):

Marehalm *Ammophila arenaria* er en sandbinder som har bredt seg flere steder langs Østfoldkysten de senere tiår. På de store sandstrendene på Sørlandet og på Jæren er marehalm plantet inn for å dempe sandflukt. Den er ikke kjent plantet ut i fylket, så vi må regne våre forekomster som spontane. Fra fylket foreligger 12 kollekter (Bot. mus., Oslo) fordelt på seks lokaliteter. Det er sannsynlig marehalm finnes på flere flyvesandstrender i fylket enn hva innsamlingene så langt tyder på. Den må imidlertid regnes som en relativt sjelden plante hos oss.

På Rauer finnes to områder med marehalm, nordre del av Kalven, samlet i 2000 (NL(E) 973,695),

og i Paradisbukta (NL(E) 971,686) fra 1991. Begge arealene har gode bestander. Om sandstrendene ikke berøres i særlig grad burde marehalm kunne klare seg her også i fremtiden.

Murburkne *Asplenium ruta-muraria* er en liten, skyggetålende bregne som gjerne finner livsvilkår i bergsprekker helst på basisk grunn. Den finnes spredt i landet helt nord til Finnmark.

I Østfold finnes 25 kollektorer av murburkne (Bot. mus., Oslo) fordelt på omkring 10 lokaliteter. Flere dellokaliteter innenfor et større areal eller øy er vanlig slik at antall individer er nesten like greit å forholde seg til uten at det finnes noe estimat på dette fra fylket.

På Rauer er den eldste, daterte innsamling fra 1881 (TRH). Murburkne er totalt kjent fra fire steder, alle i sprekker i rombeporfyrer:

1. NØ på øya, NL(W) 971,686
2. V på øya, NL(W) 963,674
3. V-siden ved veien NL(W) 962,667
4. V-siden i en stor bergknaus NL(W) 964,663

Så lenge direkte innsamling av arten ikke øker, er det lite som truer murburkne på Rauer. Det er derfor grunn til å tro at den vil klare seg godt her ute.

Svartmispel *Cononeaster niger* er en kalkkrevende og varmekjær busk som trives i bergskorter og kantkratt der den ikke får for stor konkurranse. I Norge er den bare knyttet til Oslofjorden.

Fra Østfold finnes 12 kollektorer av arten (Bot. mus., Oslo), alle fra Jeløy eller Onsøy. Fra Rauer finnes bare en innsamling fra to busker ved Grisebukta fra 1994, NL(E) 965,664. Eldre angivelser fra 1914 er trolig ombestemt, jfr. Båtvik (1992). Det finnes nok flere svartmispel-busker på øya, men tallrik er den ikke. Om kantkrattet ikke ryddes, særlig ned mot strandkantene, bør forekomstene klare seg bra på Rauer.

Tannrot *Cardamine bulbifera* er en kalkkrevende og skyggetolerant art knyttet til varme løvskoger nord til Trøndelag. Fra Østfold finnes 15 kollektorer (Bot. mus., Oslo) fra Hvaler, Onsøy og Jeløy fordelt på drøyt 10 lokaliteter (Båtvik 1992).

På Rauer ble den tidligst registrert i 1914. I dag finnes den spredt i kantkratt, glenner i løvskogen eller i bergskorter hvor det har samlet seg nok jordsmonn. Innsamlinger fra ny tid er foretatt i en grunn kløft nær øyas høyeste punkt (NL(W) 967,677) og på østsiden i edelløvskog (NL(W) 969,675), begge fra 1999. Tannrot har nok flere dellokaliteter på øya. Det er lite som truer arten her ute om skogen får være i fred.

Knollmjørdurt *Filipendula vulgaris* er en kalkkrevende og varmekjær art knyttet til Sørøst-Norge. Arten er først og fremst knyttet til enger og tørrberg. Fra Østfold finnes 21 kollektorer (Bot. mus., Oslo) fordelt på omkring 20 lokaliteter (Båtvik 1992).

På Rauer ble knollmjørdurt samlet første gang i 1914. I dag finnes en fin bestand langs veien sør for søndre dam (NL(W) 968,673). Den vil klare seg godt fortsatt om ikke veien utvides eller om andre anlegg etableres i enga der den finnes.

Skogbingel *Mercurialis perennis* er en varmekjær og skyggetålende løvskogsart som kan opptre i

massebestander om den får godt fotfeste. I Norge er den kystbundet fra sørøst til Bergenskanten med en isolert forekomst i Nordland (Båtvik 1992).

Fra Østfold finnes 25 kollektorer (Bot. mus., Oslo) fordelt på i underkant av 10 lokaliteter. På Rauer ble den ifølge karplantesamlingen først samlet i 1886, men det ligger innsamlinger fra øya fra 1880 i soppherbariet da en interessant rustsopp fantes på individene (Båtvik 1992). Det ligger relativt mange innsamlinger fra Rauer i museene, uten at det er sannsynlig skogbingel har hatt særlig stor utbredelse på øya. Den finnes i ett tett bestand bak husene ved brygga opp mot skogen (NL(W) 968,672). Skogbingel bør klare seg bra her om en unngår en eventuell utvidelse av bebyggelsen i tillegg til at skogen må få stå.

Ikke-rødlister, men interessante karplanter på Rauer

I denne kategorien kunne mange arter vært nevnt alt etter hvilke kriterier som legges til grunn. Her er valgt ut to arter for nærmere omtale, den ene fordi den burde vært inkludert på regionale rødlistene på grunn av sin sjeldenhet, og den andre fordi den er en nyinnvandrer på øya med allerede godt fotfeste.

Østersurt *Mertensia maritima* er en rullesteins- og strandkantplante som er svært vanlig mange steder i Nord-Norge. Lenger sør i landet kan den være langt mer sjelden. Fra Østfold finnes 43 kollektorer (Bot. mus., Oslo) fra få lokaliteter fra Hvaler, Fredrikstad, Rygge, Råde og Moss. Den har gått mye tilbake i sin utbredelse de fleste steder. Østersurt burde således vært betraktet som en hensynskrevende art i fylket. En sannsynlig forklaring på dens tilbakegang er at beitedyr har desimert bestanden, men forklaringen holder ikke som fullgod da det mange steder ikke beites lenger uten at bestanden av østersurt tar seg særlig opp. Forklaringer som dårlig vannkvalitet, manglende tangbelter med tilhørende tangvoll, er nærliggende (jfr. Båtvik 2001, "Natur i Østfold", i manus).

Rauer har i lange tider vært en god lokalitet for østersurt med innsamlinger så tidlig som fra 1880. Per 15.7.2000 ble det registrert følgende forekomster på øya:

1. SSV ved Kuane, NØ kant av bukta, en tue NL(W) 968,656.
2. SV på øya, i Grisebukta, finnes både store og små rosetter, relativt tallrike fra NL(W) 964,660 til NL(W) 9635,6616.

Det er grunn til å tro at arten vil klare seg på Rauer om ikke slitasjen i strandsonen øker i nevneverdig grad.

Taggsalat *Lactuca serriola* må regnes som et ugress knyttet til skrotemark og gamle, forsømte hager med skrin jord. Tidligere var taggsalat sjelden og hovedsakelig knyttet til Sør-Norge. De siste ti år har den spredt seg svært, både langs strandkanter, der ugressene normalt holder til, og i veikantvegetasjonen i innlandet. Taggsalat er også kommet til Rauer hvor den første gang ble oppdaget i 2000. Den ble bare registrert i nord, og per 15.7. var bestanden som følger:

1. Ved overgangen til Rauerkalven i NV finnes 12 eks. i strandsonen, NL(W) 971,689.
2. 19 eks. notert i grusfyllingen nær skytebanen mot Rauerkalven, NL(W) 972,689.
3. I strandkanten i NØ ble det notert minst 200 eks., NL(W) 972,689.

Som ugress flest vil forekomstene variere fra år til år. Det ser ut som taggsalat har fått et godt fotfeste på Rauerens strender i nord. Det kan være interessant å følge dens utvikling framover, men en

forutsetning er at strendene ikke beferdes i særlig grad. På Rauer finnes også gul hornvalmue på de samme strendene slik at det er flere grunner til å begrense ferdselen her.

Nasjonale ansvarsarter

Rødlisten fra 1999 har med en oversikt over taxa med en begrenset, global utbredelse, men som forekommer innenfor landets grenser. Disse betraktes derfor som "norske ansvarsarter," men plasseres altså ikke i noen sjeldenhetskategori. Likevel tilligger det oss et særskilt ansvar å forvalte arter hvor vi har store deler av de kjente forekomstene på kloden.

For Rauers vedkommende finnes to arter nevnt på denne listen.

Norsk asal *Sorbus norvegica* omtales som en sørnorsk endemisme (DN 1999). På øya finnes få individer av norsk asal. Det foreligger innsamlinger fra 1994 og fra 2000. Den mest iøynefallende busken finnes i skrenten i NØ-kant på Rauer opp mot Rauerkalven (NL(W) 972,690). Den må betraktes som lite utsatt.

Nordlig sølvasal, i listen kalt bergasal, *Sorbus rupicola* er omtalt som en nordisk endemisme i rødlisten fra 1999. Denne finnes også på Rauer, men det finnes ingen innsamlinger av arten herfra. Det finnes flere busker og småtrær av nordlig sølvasal langs veien både vest og øst på øya.

Innførte arter

Rødlisten fra 1999 omtaler arter som opplagt er innført til landet, men som tidligere var langt mer vanlige enn i dag. De sjeldneste er plassert i sjeldenhetskategorier på linje med mer spontane arter i landet og med de samme betegnelsene. Fra Rauer finnes en art fra denne oversikten.

Løvehale *Leonurus cardiaca ssp. cardiaca*. Denne plasseres som sårbar (V) i 1999. Arten er flittig samlet fra Rauer, første gang i 1882 og siste gang i 1960. Det er ikke kjent nøyaktig hvor arten fantes på øya da ingen av funnene opplyser nærmere hvor den sto. Det er imidlertid sannsynlig den fantes omkring bebyggelsen da arten er glad i menneskelig aktivitet. Når den nøyaktig forsvant og hvorfor, er heller ikke kjent, men den finnes neppe på øya i dag da ingen funn er gjort etter 1960.

Internasjonale avtaler

Norge har ratifisert flere internasjonale avtaler hvor mange plantearter er med. Den eneste avtalen med arter registrert på Rauer er Washingtonkonvensjonen også kalt CITES-listen (Convention on International Trade in Endangered Species). Den omhandler først og fremst kontroll og forbud med handel av enkelte arter over landegrensene. Den trådte i kraft 3.3.1975, og per 1.12.1998 har 145 land sluttet seg til avtalen, inklusive Norge.

Alle norske orkideer er inkludert i CITES-listen. De er plassert på denne avtalens liste nr. II som innebærer at artene ikke regnes som de mest utsatte på kloden, men hvor det likevel er nødvendig med begrensning og kontroll av internasjonal handel med disse for å sikre deres langsiktige overlevelse (DN 1999).

På Rauer er det bare kjent en orkide, **vårmarrihand** *Orchis mascula*. Den ble oppdaget i en fin bestand i 1999 med ca 40 fertile individer (NL(W) 963,676). Den står relativt godt beskyttet inne blant små asketrær. Med sin vårblomstring synes den ikke særlig utsatt om skogen omkring får stå.

Vårmarrihand er fredet i Norge etter forslag om midlertidig vern av 11 orkidearter fra 1.6.1989 (DN 1992).

LITTERATUR

- Båtvik, Jan Ingar I. 1992.** Sjeldne, sårbare og hensynskrevende karplanter i Østfold. Oversikt over utvalgte arter med lokalitetsangivelser og litteraturreferanser. - Fylkesmannen i Østfold, miljøvernadv. Rapp. 6/1992. 261s.
- Båtvik, J.Ingar I. & Rune Aae 1995.** Total oversikt over ville og forvillete/innkomne norske karplanter med forslag til norske og nynorske navn. - Rapport sendt på høring til en rekke fagpersoner og botaniske museer. 3s.+ 156s. [Forslaget venter på eventuelle justeringer og godkjenninger før publisering.]
- DN 1992.** Truete arter i Norge, Norwegian Red List. – DN-rapp. 1992-6:1-89. Trondheim.
- 1999.** Nasjonal rødliste for truete arter i Norge 1998. Norwegian Red List 1998. – DN-rapp. 1999-3:1-162. Trondheim
- Hardeng, Geir (red.) 1997.** Botaniske registreringer i Østfold. ”Oslofjord-verneplanen” 1993-96”. Naturfaglige undersøkelser i Østfold. III. – Fylkesmannen i Østfold, miljøvernadv. Rapp. 4, 1997:34-38.
- Höjer, J. (red.) 1995.** Hotade djur och växter i Norden. – Nordisk Ministerråd. TemaNord 520:1-142 + tab.
- Johansen, Øivind 1981.** Onsøys flora. – Østfold-Natur 11:1-103.
- Lid, Johannes & Dagny Tande Lid 1994.** Norsk Flora. 6 utg. ved Reidar Elven. – Det Norske Samlaget. Oslo. 1014s.
- Lundberg, Anders & Knut Rydgren 1994.** Havstrand på Sørøstlandet. Regionale trekk og botaniske verdier. – NINA forskningsrapp 47:1-222.
- Lye, Kåre Arnstein & Nils Skaarer 1975.** Forslag til verneområde på Rauøy. – Rapp. Bot.nr. 114. NLH, Ås. Upubl.